Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 19. septembra 2013 *

„Smernica 2005/29/ES — Nekalé obchodné praktiky — Obchodný katalóg obsahujúci nesprávnu informáciu — Kvalifikovanie ako ‚nekalá obchodná praktika' — Prípad, v ktorom obchodníkovi nemožno vytýkať nijaké porušenie povinnosti náležitej starostlivosti"

Vo veci C-435/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakúsko) z 5. júla 2011 a doručený Súdnemu dvoru 26. augusta 2011, ktorý súvisí s konaním:

CHS Tour Services GmbH

proti

Team4 Travel GmbH,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits a J.-J. Kasel (spravodajca),

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— CHS Tour Services GmbH, v zastúpení: E. Köll, Rechtsanwalt,

— Team4 Travel GmbH, v zastúpení: J. Stock, Rechtsanwalt,

— rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, splnomocnený zástupca,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Russo, avvocato dello Stato,

— maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér, K. Szíjjártó a Z. Biró-Tóth, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

— švédska vláda, v zastúpení: K. Petkovska a U. Persson, splnomocnené zástupkyne,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: S. Ossowski, splnomocnený zástupca,

— Európska komisia, v zastúpení: S. Grünheid, splnomocnená zástupkyňa,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 13. júna 2013,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, s. 22).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťami CHS Tour Services GmbH (ďalej len „CHS“) a Team4 Travel GmbH (ďalej len „Team4 Travel“) týkajúcom sa reklamného katalógu tejto druhej spoločnosti s nesprávnou informáciou.

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 6 až 8, 11 až 14, ako aj 17 a 18 smernice o nekalých obchodných praktikách stanovujú:

„(6) Táto smernica… aproximuje právne predpisy členských štátov o nekalých obchodných praktikách vrátane nekalej reklamy, ktoré priamo poškodzujú ekonomické záujmy spotrebiteľov… Nevzťahuje sa ani nemá vplyv na vnútroštátne právne predpisy o nekalých obchodných praktikách, ktoré poškodzujú iba ekonomické záujmy účastníkov hospodárskej súťaže alebo ktoré sa týkajú obchodných transakcií medzi obchodníkmi;…

(7) Táto smernica sa zaoberá obchodnými praktikami, ktoré priamo súvisia s ovplyvňovaním rozhodnutí o obchodnej transakcii spotrebiteľov vo vzťahu k produktom. …

(8) Táto smernica priamo ochraňuje ekonomické záujmy spotrebiteľov pred nekalými obchodnými praktikami podnikateľov voči spotrebiteľom. …

…

(11) Vysoká úroveň konvergencie dosiahnutá aproximáciou vnútroštátnych právnych predpisov prostredníctvom tejto smernice vytvára vysokú spoločnú úroveň ochrany spotrebiteľa. Táto smernica zavádza jednotný všeobecný zákaz týchto nekalých obchodných praktík, ktoré narúšajú ekonomické správanie spotrebiteľov. …

(12) Harmonizácia podstatne zvýši právnu istotu spotrebiteľov i podnikateľov. Spotrebitelia aj podnikatelia sa budú môcť spoľahnúť na jednotný právny rámec založený na jasne definovaných právnych pojmoch upravujúcich všetky aspekty nekalých obchodných praktík v celej EÚ. …

(13) S cieľom dosiahnuť ciele Spoločenstva prostredníctvom odstránenia prekážok vnútorného trhu je nevyhnutné nahradiť existujúce rozdielne všeobecné ustanovenia a právne zásady členských štátov. Tento jednotný spoločný všeobecný zákaz ustanovený touto smernicou sa preto týka nekalých obchodných praktík, ktoré narušujú ekonomické správanie spotrebiteľov. … Všeobecný zákaz je vypracovaný na základe pravidiel pre dva druhy obchodných praktík, ktoré sú zďaleka najbežnejšie, a to klamlivé obchodné praktiky a agresívne obchodné praktiky.

(14) Je žiaduce, aby klamlivé obchodné praktiky zahŕňali tieto praktiky vrátane klamlivej reklamy, ktorá tým, že spotrebiteľa uvádza do omylu, bráni mu urobiť kvalifikovanú, a tým aj efektívnu voľbu. …

…

(17) Je žiaduce, aby tie obchodné praktiky, ktoré sú za každých okolností nekalé, boli identifikované, aby sa poskytla väčšia právna istota. Príloha I preto obsahuje úplný výpočet všetkých týchto praktík. Toto sú jediné obchodné praktiky, ktoré môžu byť považované za nekalé bez toho, aby boli jednotlivo posudzované podľa ustanovení článkov 5 až 9. …

(18) … V súlade so zásadou proporcionality a z dôvodu umožnenia účinného uplatňovania zamýšľanej ochrany vzala táto smernica za kritérium priemerného spotrebiteľa, ktorý je v rozumnej miere dobre informovaný, vnímavý a obozretný, pri zohľadnení sociálnych, kultúrnych a jazykových faktorov, ako ho vykladal Súdny dvor…“

4 Podľa článku 1 uvedenej smernice:

„Účelom tejto smernice je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu a dosiahnuť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa aproximáciou zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov o nekalých obchodných praktikách poškodzujúcich ekonomické záujmy spotrebiteľov.“

5 Článok 2 tej istej smernice znie takto:

„Na účely tejto smernice:

…

b) ‚obchodník‘ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá v rámci obchodných praktík, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, koná na účely spadajúce do rámca jej obchodnej, podnikateľskej, remeselnej alebo profesijnej činnosti, a ktokoľvek, kto koná v mene alebo v zastúpení obchodníka;

c) ‚produkt‘ je akýkoľvek tovar alebo služba…;

d) ‚obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom‘ (ďalej tiež ‚obchodné praktiky‘) sú akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom;

…

h) ‚odborná starostlivosť‘ je úroveň špeciálnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od obchodníka pri jeho konaní voči spotrebiteľom, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi a/alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňujúcej sa v oblasti obchodníkovej činnosti;

…“

6 Článok 3 smernice o nekalých obchodných praktikách stanovuje:

„1. Táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.

2. Táto smernica sa nedotýka zmluvného práva …“

7 Článok 5 uvedenej smernice, nazvaný „Zákaz nekalých obchodných praktík“, znie takto:

„1. Nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

2. Obchodná praktika je nekalá, ak:

a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti

a

b) podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

…

4. Za nekalé obchodné praktiky sa považujú najmä tie, ktoré:

a) sú klamlivé v zmysle článkov 6 a 7,

alebo

b) sú agresívne v zmysle článkov 8 a 9.

5. Príloha I obsahuje výpočet tých obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé. Ten istý jediný výpočet sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch a môže byť upravený iba novelizáciou tejto smernice.“

8 Ako vyplýva z názvov článkov 6 a 7 smernice o nekalých obchodných praktikách, tieto články definujú „klamlivé činnosti“, resp. „klamlivé opomenutia konania“.

9 Článok 6 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia, uvádza do omylu alebo je spôsobilá uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj keď je táto informácia vecne správna vo vzťahu k jednému alebo viacerým nasledujúcim prvkom, pričom v obidvoch prípadoch zapríčiňuje alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil:

a) existencia alebo povaha produktu;

b) hlavné znaky produktu, ako je jeho dostupnosť, výhody…

…“

10 Články 8 a 9 tej istej smernice sa týkajú agresívnych obchodných praktík, ako aj použitia obťažovania, nátlaku a neprimeraného vplyvu.

Rakúske právo

11 Smernica o nekalých obchodných praktikách bola v Rakúsku prebratá s účinnosťou od 12. decembra 2007 spolkovým zákonom o nekalej súťaži z roku 1984 [Bundesgesetz gegen den unlauteren Wettbewerb 1984 (BGBl. 448/1984)] v neskoršom znení, ktoré je uplatniteľné na spor vo veci samej (BGBl. I, 79/2007).

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že CHS a Team4 Travel sú dve rakúske spoločnosti, ktoré prevádzkujú v Innsbrucku (Rakúsko) konkurenčné cestovné kancelárie v oblasti organizácie a poskytovania lyžiarskych kurzov a prázdnin na snehu v Rakúsku pre skupiny žiakov zo Spojeného kráľovstva.

13 V anglickej verzii reklamného katalógu pre zimnú sezónu 2012 spoločnosti Team4 Travel, ktorá je žalovanou pred vnútroštátnym súdom, boli niektoré ubytovacie zariadenia označené ako „exkluzívne“, čo znamená, že tieto hotely mali so spoločnosťou Team4 Travel stály zmluvný vzťah a že iné cestovné kancelárie nemohli v uvedených termínoch ponúkať ubytovanie v týchto zariadeniach. Táto zmienka o exkluzívnej rezervácii ubytovacej kapacity v prospech spoločnosti Team4 Travel bola uvedená aj v jej cenníku.

14 Na konkrétne termíny v roku 2012 Team4 Travel uzavrela zmluvy o rezervácii ubytovacej kapacity s viacerými ubytovacími zariadeniami. Pri uzavretí daných zmlúv poskytli uvedené zariadenia riaditeľke spoločnosti Team4 Travel ubezpečenia, že nijaké iné cestovné kancelárie nevykonali u nich rezervácie. Táto riaditeľka dbala navyše o to, aby si vzhľadom na ubytovaciu kapacitu nemohli v daných termínoch a predmetných hoteloch rezervovať ubytovanie iné organizované skupiny cestujúcich. Dané zmluvy obsahovali podmienku, podľa ktorej uvedená ubytovacia kapacita bude k dispozícii len spoločnosti Team4 Travel a predmetní poskytovatelia ubytovania sa nemôžu v tejto súvislosti od zmluvy odchýliť bez písomného súhlasu spoločnosti Team4 Travel. Navyše na zabezpečenie exkluzivity v prospech spoločnosti Team4 Travel si táto spoločnosť s danými hotelmi dohodla právo odstúpiť od zmluvy a zmluvné pokuty.

15 Neskôr si spoločnosť CHS zarezervovala ubytovaciu kapacitu v tých istých ubytovacích zariadeniach a v rovnakých termínoch ako Team4 Travel. Dotknutí ubytovatelia teda porušili svoje zmluvné záväzky voči spoločnosti Team4 Travel.

16 V septembri 2010 Team4 Travel, ktorá nevedela, že CHS vykonala kolidujúce rezervácie, distribuovala svoje reklamné katalógy a cenník na zimu 2012.

17 CHS tvrdí, že vyhlásenie o exkluzivite uvedené v týchto dokumentoch porušuje zákaz nekalých obchodných praktík. Podala teda návrh na Landesgericht Innsbruck (Krajský súd v Innsbrucku), aby predbežným opatrením zakázal spoločnosti Team4 Travel uvádzať pri výkone svojej činnosti cestovnej kancelárie, že v určitých termínoch je rezervácia v niektorých ubytovacích zariadeniach možná len cez danú spoločnosť, keďže toto tvrdenie je nesprávne, pretože tie isté zariadenia možno rezervovať aj prostredníctvom CHS.

18 Team4 Travel však tvrdí, že jednak pri príprave svojich katalógov zachovávala odbornú starostlivosť a jednak až do odoslania katalógov nevedela o existencii zmlúv medzi dotknutými hotelmi a spoločnosťou CHS, takže sa nedopustila nijakej nekalej obchodnej praktiky.

19 Uznesením z 30. novembra 2010 Landesgericht Innsbruck zamietol návrh spoločnosti CHS s odôvodnením, že tvrdenie o exkluzivite, ktoré CHS napáda, bolo dôvodné, pretože Team4 Travel mala predtým uzatvorené nevypovedateľné zmluvy o zarezervovaní.

20 Po odvolaní, ktoré CHS podala na Oberlandesgericht Innsbruck (Vyšší krajský súd v Innsbrucku), tento súd uznesením z 13. januára 2011 potvrdil napadnuté uznesenie Landesgerichtu Innsbruck, keďže podľa neho nedošlo k nekalým obchodným praktikám, pretože Team4 Travel zachovávala požiadavky odbornej starostlivosti, keď sa snažila zabezpečiť exkluzívnu možnosť zarezervovania, na ktorej sa dohodla s predmetnými hotelmi. Oberlandesgericht Innsbruck uviedol, že Team4 Travel mohla legitímne očakávať, že tieto hotely dodržia svoje zmluvné záväzky.

21 CHS teda podala opravný prostriedok „Revision“ na Oberster Gerichtshof (Najvyšší súd).

22 Tento súd uviedol, že podľa článku 5 ods. 2 smernice o nekalých obchodných praktikách sa obchodná praktika považuje za nekalú, ak sú splnené dve kumulatívne podmienky, a to, že táto praktika je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti [článok 5 ods. 2 písm. a)] a že podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu [článok 5 ods. 2 písm. b)].

23 V ustanoveniach článku 6 ods. 1 a článku 8 tej istej smernice sa pritom nachádza len druhá z týchto podmienok a na požiadavku uvedenú v článku 5 ods. 2 písm. a) tejto smernice sa v daných článkoch nikde výslovne neodkazuje.

24 Treba si teda položiť otázku, či v prípade klamlivých praktík alebo agresívnych obchodných praktík uvedených v článkoch 6 a 7, resp. 8 a 9 smernice o nekalých obchodných praktikách, vychádzal normotvorca Únie z predpokladu, že automaticky došlo k porušeniu povinnosti odbornej starostlivosti, alebo naopak, že predajca môže v jednotlivých prípadoch preukázať, že svoju povinnosť odbornej starostlivosti neporušil.

25 Podľa vnútroštátneho súdu logika svedčí v prospech tohto druhého výkladu. Ak je totiž ustanovenie všeobecnej povahy ako v tomto prípade článok 5 ods. 2 uvedenej smernice spresnené osobitnými pravidlami, akými je článok 6 a nasl. smernice, bez toho, aby tieto osobitné pravidlá formálne upravovali odchylné ustanovenia od prvého uvedeného ustanovenia, nemožno sa domnievať, že by normotvorca chcel vylúčiť niektorý zo základných prvkov všeobecného pravidla správania sa.

26 Za týchto podmienok Oberster Gerichtshof rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 5 [smernice o nekalých obchodných praktikách] vykladať v tom zmysle, že pokiaľ ide o klamlivé obchodné praktiky v zmysle článku 5 ods. 4 tejto smernice, nie je prípustné samostatne posúdiť kritériá uvedené v článku 5 ods. 2 písm. a) [tejto smernice?]“

O prejudiciálnej otázke

27 Na úvod treba pripomenúť, že článok 2 písm. d) smernice o nekalých obchodných praktikách definuje pojem „obchodná praktika“ prostredníctvom mimoriadne širokej formulácie ako „konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom“ (pozri najmä rozsudky z 23. apríla 2009, VTB-VAB a Galatea, C-261/07 a C-299/07, Zb. s. I-2949, bod 49; zo 14. januára 2010, Plus Warenhandelsgesellschaft, C-304/08, Zb. s. I-217, bod 36, ako aj z 9. novembra 2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, C-540/08, Zb. s. I-10909, bod 17). Okrem toho, v súlade s článkom 2 písm. c) tej istej smernice pod pojem „výrobok“ v jej zmysle spadajú aj služby.

28 Ako pritom vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, informácia sporná vo veci samej, ktorú uvádzala cestovná kancelária v reklamných katalógoch ponúkajúcich lyžiarske kurzy a prázdniny na snehu pre skupiny žiakov, sa týka exkluzivity, ktorú daný obchodník, v tomto prípade Team4 Travel, údajne má s ohľadom na uvedené termíny v určitých ubytovacích zariadeniach.

29 Taká informácia, podľa ktorej niektoré ubytovacie zariadenia boli k dispozícii len prostredníctvom spoločnosti Team4 Travel, a teda nemohli byť rezervované prostredníctvom iného obchodníka, sa týka dostupnosti produktu v zmysle článku 6 ods. 1 písm. b) smernice o nekalých obchodných praktikách.

30 Za týchto okolností informácia týkajúca sa exkluzivity, na ktorú sa Team4 Travel odvolávala, predstavuje nepopierateľne obchodnú praktiku v zmysle článku 2 písm. d) uvedenej smernice a z toho dôvodu podlieha požiadavkám upraveným v tejto smernici.

31 Po tomto spresnení treba konštatovať, že otázka, ktorú položil Oberster Gerichtshof, sa týka len výkladu článku 5 smernice o nekalých obchodných praktikách.

32 V návrhu na začatie prejudiciálneho konania tento súd pritom konštatoval, že informácia o exkluzivite obsiahnutá v katalógoch distribuovaných spoločnosťou Team4 Travel je objektívne nesprávna, a teda predstavuje z pohľadu priemerného spotrebiteľa klamlivú obchodnú praktiku, ako je uvedené v článku 6 ods. 1 danej smernice.

33 Vnútroštátny súd sa tiež pýta, či na účely uplatnenia článku 6 ods. 1 a na kvalifikovanie praktiky spoločnosti Team4 Travel ako „klamlivej“ v zmysle tohto ustanovenia, stačí preskúmať túto praktiku len s ohľadom na kritériá stanovené v tomto ustanovení, ktoré – ako sám konštatoval – boli všetky v prejednávanej veci splnené, alebo či naopak treba navyše overiť, či podmienka týkajúca sa rozpornosti obchodnej praktiky s požiadavkami odbornej starostlivosti, ako je stanovená v článku 5 ods. 2 písm. a) tejto smernice, je takisto splnená, čo však nie je prípad v tejto veci, keďže dotknutá cestovná kancelária urobila všetko, čo bolo v jej silách, aby zabezpečila exkluzivitu, na ktorú sa vo svojich reklamných katalógoch odvoláva.

34 Inak povedané, tento návrh na začatie prejudiciálneho konania treba chápať tak, že sa týka výkladu článku 6 ods. 1 smernice o nekalých obchodných praktikách, ako aj prípadného vzťahu medzi týmto ustanovením a článkom 5 ods. 2 danej smernice. Cieľom tohto návrhu je v podstate určiť, či v prípade, že obchodná praktika už spĺňa všetky kritériá uvedené v článku 6 ods. 1 smernice na to, aby bola kvalifikovaná ako klamlivá v zmysle tohto ustanovenia, musí súd, ktorému bola vec predložená, ešte overiť, či je taká praktika aj v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti podľa článku 5 ods. 2 písm. a) tej istej smernice predtým, než ju môže považovať za nekalú, a teda ju zakázať na základe odseku 1 tohto článku 5.

35 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pokiaľ ide o článok 5 uvedenej smernice, Súdny dvor už niekoľkokrát rozhodol, že tento článok, ktorý vo svojom odseku 1 stanovuje zásadu zákazu nekalých obchodných praktík, uvádza faktory, ktoré sú relevantné na určenie takéhoto nekalého charakteru (pozri rozsudky VTB-VAB a Galatea, už citovaný, bod 53; Plus Warenhandelsgesellschaft, už citovaný, bod 42, ako aj Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, už citovaný, bod 31).

36 Podľa odseku 2 uvedeného článku je teda obchodná praktika nekalá, ak je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu (rozsudky VTB-VAB a Galatea, už citovaný, bod 54; Plus Warenhandelsgesellschaft, už citovaný, bod 43, ako aj Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, už citovaný, bod 32).

37 Okrem toho článok 5 ods. 4 smernice o nekalých obchodných praktikách presne definuje dve kategórie nekalých obchodných praktík, zodpovedajúcich špecifickým kritériám uvedeným v článkoch 6 a 7, ako aj v článkoch 8 a 9 tejto smernice, a to „klamlivé praktiky“, resp. „agresívne praktiky“ (rozsudky VTB-VAB a Galatea, už citovaný, bod 55; Plus Warenhandelsgesellschaft, už citovaný, bod 44, ako aj Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, už citovaný, bod 33).

38 V prílohe I smernice o nekalých obchodných praktikách sa napokon stanovuje taxatívny zoznam 31 obchodných praktík, ktoré sú podľa jej článku 5 ods. 5 považované za nekalé „za každých okolností“. Ako výslovne spresňuje odôvodnenie 17 uvedenej smernice, sú to jediné obchodné praktiky, ktoré môžu byť považované za nekalé bez toho, aby boli jednotlivo posudzované podľa ustanovení článkov 5 až 9 tejto smernice (rozsudky VTB-VAB a Galatea, už citovaný, bod 56; Plus Warenhandelsgesellschaft, už citovaný, bod 45, ako aj Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, už citovaný, bod 34).

39 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 5 ods. 4 danej smernice kvalifikuje ako nekalé tie obchodné praktiky, ktoré sa zdajú byť klamlivé „v zmysle“ článkov 6 a 7, alebo ako agresívne „v zmysle“ článkov 8 a 9 tejto smernice, pričom tieto výrazy nasvedčujú tomu, že určenie, či charakter dotknutej praktiky je klamlivý alebo agresívny, závisí len od kritérií stanovených v týchto článkoch. Tento výklad podporuje okolnosť, že daný odsek 4 neobsahuje žiadny odkaz na všeobecné kritériá uvedené v odseku 2 uvedeného článku 5.

40 Navyše v uvedenom odseku 4 je použitý výraz „najmä“ a odôvodnenie 13 smernice o nekalých obchodných praktikách v tejto súvislosti spresňuje, že smernicou stanovený „všeobecný zákaz je vypracovaný na základe pravidiel pre dva druhy obchodných praktík, ktoré sú zďaleka najbežnejšie, a to klamlivé obchodné praktiky a agresívne obchodné praktiky“. Z toho vyplýva, že základné pravidlo tejto smernice, podľa ktorého sú nekalé obchodné praktiky zakázané, ako stanovuje článok 5 ods. 1 uvedenej smernice, sa vykonáva a spresňuje konkrétnejšími ustanoveniami, aby sa riadne zohľadnilo nebezpečenstvo, ktoré pre spotrebiteľov predstavujú dva druhy obchodných praktík, ktoré sú najbežnejšie, a to klamlivé obchodné praktiky a agresívne obchodné praktiky.

41 V súvislosti s článkami 6 a 7, ako aj s článkami 8 a 9 uvedenej smernice Súdny dvor už rozhodol, že podľa týchto ustanovení sú klamlivé a agresívne praktiky zakázané, pokiaľ, berúc do úvahy ich črty a vecné súvislosti, zapríčiňujú alebo sú spôsobilé zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil (rozsudok VTB-VAB a Galatea, už citovaný, bod 55). Súdny dvor teda uviedol, že zákaz takýchto praktík nezávisí na žiadnom inom kritériu než na kritériách uvedených v týchto článkoch.

42 Pokiaľ ide presnejšie o článok 6 ods. 1 smernice o nekalých obchodných praktikách, dotknutý vo veci samej, treba zdôrazniť, že v súlade so znením tohto ustanovenia klamlivosť obchodnej praktiky závisí len od okolnosti, že je nepravdivá, pretože obsahuje nesprávne informácie alebo je celkovo spôsobilá uviesť priemerného spotrebiteľa do omylu s ohľadom najmä na povahu alebo hlavné znaky produktu alebo služby, a že z tohto dôvodu je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Ak sú tieto znaky splnené, praktika „sa považuje“ za klamlivú, a teda za nekalú podľa článku 5 ods. 4 tejto smernice, a musí byť zakázaná podľa odseku 1 toho istého článku.

43 Treba teda konštatovať, že základné znaky klamlivej obchodnej praktiky, ktoré sú uvedené v článku 6 ods. 1 smernice o nekalých obchodných praktikách a boli pripomenuté v predchádzajúcom bode, sú v zásade koncipované z hľadiska spotrebiteľa ako príjemcu týchto nekalých obchodných praktík (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. mája 2011, Ving Sverige, C-122/10, Zb. s. I-3903, body 22 a 23) a v podstate zodpovedajú druhej podmienke charakterizúcej praktiku ako nekalú, ako je uvedené v článku 5 ods. 2 písm. b) tejto smernice. V uvedenom článku 6 ods. 1 sa však nespomína podmienka stanovená v článku 5 ods. 2 písm. a) uvedenej smernice, ktorá by sa týkala rozporu praktiky s požiadavkami odbornej starostlivosti vo sfére podnikateľov.

44 Ani Súdny dvor nijako neodkázal na túto poslednú podmienku, keď vo svojom rozsudku z 15. marca 2012, Pereničová a Perenič (C-453/10, body 40 a 41), skúmal, v akom rozsahu taká obchodná praktika, o akú išlo vo veci, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, môže byť kvalifikovaná ako „klamlivá“ podľa článku 6 ods. 1 smernice o nekalých obchodných praktikách.

45 Z vyššie uvedeného vyplýva, že vzhľadom na znenie a na štruktúru článku 5 a článku 6 ods. 1 uvedenej smernice, ako aj na celkovú štruktúru danej smernice, sa obchodná praktika má považovať za „klamlivú“ v zmysle jej článku 6 ods. 1, ak sú splnené kritériá uvedené v tomto ustanovení, bez toho, aby bolo potrebné overovať, či je splnená aj podmienka stanovená v článku 5 ods. 2 písm. a) tejto smernice týkajúca sa rozporu uvedenej praktiky s požiadavkami odbornej starostlivosti.

46 Vyššie uvedený výklad je navyše jediný, ktorý umožňuje zachovať potrebný účinok osobitných pravidiel stanovených v článkoch 6 až 9 smernice o nekalých obchodných praktikách. Ak by totiž podmienky uplatnenia týchto článkov boli rovnaké ako podmienky uvedené v jej článku 5 ods. 2, tieto články by stratili akýkoľvek praktický význam, pričom ich cieľom je práve ochraňovať spotrebiteľov pred nekalými obchodnými praktikami, ktoré sú najbežnejšie (pozri bod 40 tohto rozsudku).

47 Daný výklad je navyše podporený cieľom sledovaným smernicou o nekalých obchodných praktikách spočívajúcim v tom, aby v súlade s odôvodnením 23 bola zaručená vysoká spoločná úroveň ochrany spotrebiteľa prostredníctvom úplnej harmonizácie pravidiel týkajúcich sa nekalých obchodných praktík podnikov, a to aj klamlivej reklamy, voči spotrebiteľom (pozri najmä rozsudok Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, už citovaný, bod 27), pretože uvedený výklad môže uľahčiť účinné uplatňovanie článku 6 ods. 1 tejto smernice v zmysle priaznivom pre záujmy spotrebiteľov, ktorým je určená nesprávna informácia uvedená v reklamných katalógoch šírených obchodníkom.

48 Na základe uvedených dôvodov treba na položenú otázku odpovedať tak, že smernica o nekalých obchodných praktikách sa má vykladať v tom zmysle, že ak obchodná praktika spĺňa všetky kritériá uvedené v článku 6 ods. 1 tejto smernice na to, aby bola kvalifikovaná ako klamlivá praktika voči spotrebiteľovi, nemá sa overovať, či taká praktika je v rozpore aj s požiadavkami odbornej starostlivosti v zmysle článku 5 ods. 2 písm. a) tej istej smernice, aby mohla byť platne považovaná za nekalú, a teda zakázanú v zmysle článku 5 ods. 1 uvedenej smernice.

O trovách

49 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“), sa má vykladať v tom zmysle, že ak obchodná praktika spĺňa všetky kritériá uvedené v článku 6 ods. 1 tejto smernice na to, aby bola kvalifikovaná ako klamlivá praktika voči spotrebiteľovi, nemá sa overovať, či taká praktika je v rozpore aj s požiadavkami odbornej starostlivosti v zmysle článku 5 ods. 2 písm. a) tej istej smernice, aby mohla byť platne považovaná za nekalú, a teda zakázanú v zmysle článku 5 ods. 1 uvedenej smernice.

Podpisy